

บทที่ 6

สรุป อภิปรายและเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชีละกรณีศึกษา ชีละเส้น การิม ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาประมวลภูมิปัญญาพื้นบ้านชีละด้านต่าง ๆ
  - 1.1 ประวัติความเป็นมาของชีละ
  - 1.2 ประวัติความเป็นมาของชีละคณะเส้น การิม
  - 1.3 องค์ประกอบของการเล่นชีละ
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ชีละคณะเส้น การิม
3. เพื่อยกย่องสืบสานเผยแพร่การเล่นชีละให้เป็นที่ปรากฏทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาด้วยวิธีการอุปมาน ตามข้อมูลเชิงประจักษ์แล้วนำมาพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลเป็น แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ข้อมูลด้านการเล่นจากผู้ทรงภูมิปัญญา และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ข้อมูลด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญาพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยการให้ผู้ทรงภูมิปัญญาพื้นบ้านสาธิตการเล่นชีละแล้วบันทึกเป็นวิดีโอ ภาพนิ่ง จากนั้นจึงถอดรหัสทำรายการพรรณนาวิเคราะห์ทำทางการแสดง และทำการตรวจสอบข้อมูล แบบสามเส้าเพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านชีละ กรณีศึกษา ชีละเส้น การิม ในครั้งนี้ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของชีละ

เกิดจากท่าทางการต่อสู้ด้วยมือเปล่าของชาวอาหรับ สันนิษฐานว่าผู้คิดการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ได้รับความนิยมจนแพร่หลายเข้าสู่เกาะสุมาตรา เมืองอาเจะ ด้วยอิทธิพลของสงครามและการเผยแพร่ลัทธิศาสนา ทำให้ศิลปะการต่อสู้แบบชิละแผ่กระจายไปทั่วแหลมมลายูและผ่านเข้ามาถึงตอนล่างของภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา และบางส่วนของพัทลุง จนได้ยอมรับเอาการต่อสู้แบบชิละมาใช้ในการต่อสู้และป้องกันศัตรู พยายามปรับปรุงรูปแบบการเล่นชิละให้เหมาะสมกับสภาวะของแต่ละท้องถิ่น ในที่สุดการศึกสงครามยุติลง แต่การประลองวิทยายุทธ์ยังคงได้รับความนิยมอยู่อย่างต่อเนื่อง ในระยะแรก ๆ ก็แข่งขันอยู่ในท้องถิ่น ต่อมาจึงมีการเดินทางไปแข่งขันกันในด้านอื่น จนชิละกลายมาเป็นกีฬาพื้นเมือง ที่มีการตั้งกฎกติกา มีการแพ้-ชนะในการแข่งขันจนเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก และในที่สุดชิละถูกพัฒนามาเป็นมหรสพชนิดหนึ่ง

การเล่นชิละของคณะเส็น การิม นิยมกันในหมู่ชาวไทยมุสลิม แบ่งการแสดงตามจำนวนผู้เล่นได้เป็น 3 ชนิด คือ การรำชิละเดี่ยวเพื่อโชว์ความสวยงาม การรำชิละคู่เพื่อการแข่งขันและเพื่อโชว์ความสวยงาม การรำชิละหมู่ คือการรำชิละที่ละหลายคน ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปเพื่อความพร้อมเพรียง การแต่งกายคล้ายกับรูปแบบการแต่งกายของชาวไทยมุสลิมประกอบด้วย เสื้อ กางเกง ผ้าลิขบักคาดเอว ผ้าสตาแง โปกศีระชะหรือสวมหมวกชอกเกาะ เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซ้อง กลองตัวผู้ กลองตัวเมีย ปี่ซุนวา แต่เดิมเล่นตั้งเวียน หรือ เกอถังกัง หรือเล่นเพื่อพิธีกรรมจะมีการเล่นในโรงพิธี ปัจจุบันนิยมเล่นในที่โล่งกว้างหรือเวทีการแสดง วิธีการแสดงจะเริ่มมีการรำไหว้ครูสี่ทิศแล้วเริ่มต่อสู้ด้วยการผลัดกันเป็นฝ่ายรุกฝ่ายรับโดยใช้มือ และ ทำในการต่อสู้ชิงไหวพริบกัน

การศึกษากระบวนการเรียนรู้การถ่ายทอดวิชาชิละของคณะเส็น การิม เป็นการศึกษาเครือข่ายและรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ชิละ มีรูปแบบการ

เรียนรู้ โดยต้นแบบการเรียนรู้คือ ฮัจญ์ตุสโก หมะฆะเฮอร์ม เป็นผู้ถ่ายทอดให้ เส้น เหลาะหมานซึ่งมีวิธีการเรียนโดยการเรียนรู้แบบลักจำ ฝึกปฏิบัติตามที่ครูแนะนำและคิด ประดิษฐ์รูปแบบขึ้นเอง ด้วยการสังเกตจากประสบการณ์ที่เคยออกต่อสู้ ความรู้ที่ได้รับ การสืบทอดคือวิธีการต่อสู้ กระบวนท่าในการต่อสู้ รูปแบบการต่อสู้ และระบบความสัมพันธ์กับการทำ พิธีเซญครุตายามาพบลูกหลานเพื่อเปิดเป่าความทุกข์ยาก เมื่อเส้น เหลาะหมานเป็นผู้ถ่ายทอดให้จึงเริ่มมีการเรียนคล้ายอยู่ในห้องเรียนมีการอธิบาย สาธิต การให้ทดลองต่อสู้จริง ทั้งนี้มีการเลือกผู้เรียนตามความเชื่อ คือ ครูตายายหรือบรรพ บุรุษที่ล่วงลับไปแล้วจะเข้าสิงสถิตย์ร่างเด็กเพื่อรับการสืบทอดการเป็นนักชิละต่อไป และสามารถเป็นผู้ทำพิธีกรรมได้ด้วย นอกจากนี้ก็ยังมีกลุ่มคนที่สนใจสมัครเข้าเรียนเอง และเป็นกลุ่มของญาติพี่น้องที่ต้องการสืบทอดความรู้ต่อไป แต่ทั้งนี้การที่มีผู้สมัครเข้า เรียนเนื่องจากผู้เรียนมีความเชื่อถือในความรู้ความสามารถของเส้น เหลาะหมาน

ข้อเสนอแนะ

การแสดงชิละเมื่อประมาณ 15 ปีที่ผ่านมาแม้ว่ายังคงได้รับความนิชมอยู่มากทั้ง ในกลุ่มชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม เมื่อสังคมไทยในท้องถิ่นภาคใต้มีการปรับ เปลี่ยนวิถีชีวิตไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเล่นชิละจึงถูกลดบทบาทออกจาก สังคมที่มีความเชื่อเรื่องสิ่งเร้นลับ กลายเป็นการแสดงเพื่อความสนุกสนานและท่ามกลาง สังคมตะวันตกยุคใหม่ในสังคมไทยปัจจุบัน การเล่นชิละเป็นเพียงเพื่อการรักษาอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมที่เยาวชนรุ่นใหม่ก็ไม่เคยได้รับรู้ ถึงจิตวิญญาณที่ฝังแทรกอยู่ในความเป็น ชิละ ควรที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศิลปวัฒนธรรมควรรหาทางส่งเสริมให้จริงจัง กว่านี้ นอกจากนี้ทางด้านการศึกษาก็ควรมีการศึกษารวบรวมคณะชิละในภาคใต้เพื่อทำ เป็นทำเนียบนักแสดงชิละ เนื่องจากเมื่อศึกษาถึงประวัติการพัฒนาชิละจะเห็นว่า ชิละมี ส่วนเกี่ยวพันสังคมในอดีตเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่การสร้างความสามัคคีกันของไทย

พุทธกับไทยมุสลิม การสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติว่าเป็นนักต่อสู้เพราะมีการแข่งขันซีละไปยังประเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ซีละยังนับว่าเป็นจิตวิทยาชนบทที่สามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บและการบ่วงสรรพต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการทำวิจัยในแง่ของซีละเพื่อรองรับใช้สังคมอีกด้วย

